

О.ВЛИЗЬКО

ВІЙСЬКОВА

ХУДОЖНЯ

БІБЛІОТЕКА

ГАРМАТНИЙ МАРШ

ДВОУНАВАРТІ

ОЛЕКСА ВЛИЗЬКО

ГАРМАТНИЙ МАРШ

(ВІЙСЬКОВІ ВІРШІ)

ДВОУ — „НА ВАРТІ“
ХАРКІВ 1931

Бібліографічний опис цього видання
вміщено в „Літописі Українського Дру-
ку“, „Квартковому репертуарі“ та інших
показниках Української Книжкової Па-
лати

ЗМІСТ

Заклик.

Бій на кадетському шосе.

Оборонармія.

Гарматний марш.

Вірш про луганського металіста.

Загрозливий марш.

Так воно є.

Баляда про басмача Мамета-Абдулу.

Баляда про червоних фронтників.

Баляда з одрубаним хвостом.

Баляда про Летючого Голляндця.

Баляда про честь матроса.

*Жодної п'яді чужої землі ми
не хочемо. Але й своєї землі,
жодного вершка своєї землі
не віддамо нікому.*

Сталін

eliv.prlu.org

Верхом іде
і сподом
ворог на нас:
— Стеж!—
Вміємо ми
терпіти,
тільки ж і бити
теж!—
Кидайся,
сило вража,
лобом
в камінний галоп!
Ми тобі ще
покажем
кузьку
і Перекоп!

ЗАКЛИК

(З „плекату про нового героя“)

Товариші!
Вище здіймайте
не голі плякати
корогв!
Товариші! —
труд
і гвинтівку,
та куль
олив'яний
горох!

Міста засипайте
бетоном.
(Республіко! —
грай і рости!)
На ріки —
у шерег—понтони,
на ріки, у шерег—
мости!

Ведіть
на одчай,

командарми,
по фронту
склепінь і заліз,
коли
не на бій,
не на бомби,
то лавами
в соціалізм!

Республік наказ:
розкувати
Дніпро
зі славутської мли!
Республік рука:
екскаватор,
трансмисії,
шківи,
вали!

Гвинтівку
на грані кордонів
і куль
олив'яний
горох!
Товариші!
Вище здіймайте
мозолі —
не зорі
корогв!

БІЙ НА КАДЕТСЬКОМУ ШОСЕ

(З епопеї „Січневе повстання“)

. А з гори до майстерень з цокотом цикад
торохтіло, базікало, у цурупалки грало
і ближче, і ближче до цементових барикад
малахольними

балахонами

папахи

по-під-пи-ха-ло.

То, од стін нетактовно одпихуючи кульки
в такт

танк, —

хліб-сіть підносив од ескадрону шликів,
і котилися яблучки такі-сякі,

і розгортавсь по сторінках залізний диктант.

{ Десь там—у стрічці кулемета-кума —
з вразливою гідністю пащекувала —
лузгаючи насіння, язиком перепрала
все, що можливо — в роздріб і дарма. }

Потім кілограм олив'яного сребра
розгойдало рукою.

(Тікай! Не замать!)

і раптом дряпнуло дерезою —

Брррязь! —

Шкляночками дзеленькнуло й пішло в
доску ламать.

То бомбою торохнуло в мідяний тромбон
шасі, ресор та воронячі смоли
і танк, шкандибаючи, назад богомоливсь,
уминаючи на культяпках крижане дерембо...

{ Організованими залпами лата (ти) в хром
шкіряних більшовиків єдваб в ескадроні
і бризкаючи джерелами на картуші па-
тронів —
в шарлаті кукурічки одкрапувало кров. }

І ближче на зустріч рядам гайда! — мак
підсувалося „Січневе повстання на рейках“,
одпихало папахи,
і от уже:
керейка
лежить закривавлена, та роздертий румак.

Добро ж нерухоме й рухоме — все
якому:

— „Ті —
— і —
— кай!“ —

окреслило свідомість —
кінські хвости закометило,

натомість —
в сніжки заграло під копитами шосе.

Тоді —
в гірляндах гранатових грон
на Київ перемогою гукнув залізничник:
— „Смерть тому, хто куркульський по-
плічник!
— Вужче ґаліфе — ширше фронт! “

eliv.prii.org

ОБОРОНАРМІЯ

I.

Хто це скаже нам,
що на дорозі
наших сил
кремези не були!? —
Уклонялись батьку
на порозі
і на фронт
з обрізами
ішли.

Випадкова свита —
це на плечі,
випадкова мить —
це буде день,
і на бій
з запалом молодечим
вже майбутня армія
іде.

Тупотять,
кахикають гармати,
устеляють
тілом, — кров'ю
путь. —

Перемога там,
чи може страта! ?
Все рівно! —
І йдуть,
ідуть,
ідуть!
Вечір. —
Ніч. —
Хоч трішечки б спочити! —
Нерви так —
мов гноти
до гранат
Враз ракета,
мов несамовита. —
Це сигнал:
— До крові й барикад!
— Стрррунко!
 . Бббум! .
— То-о-вари! .
— На багнети!
 . Серце —
Гнот до пороху —
пала .
 В чорну даль
літавці,
мов ракети,
розкида вірвантами
імла
Тупотять,
кахикають гармати,
устеляють

тілом, — кров ю
путь. —
Перемога там,
чи може страта!? —
На одчай —
ідуть
ідуть
ідуть!

II.

Пролетіло,
мов сон, —
циферблята
підлизало
годин — цуценя. —
Од арміїця
і аж до комбата
на абетку
змінити
коня.
Пролетіло,
мов сон,
заятрилось, —
свіжа кров
приливає до щок,
але знову
викочує рило
золотий
європейський божок. —
Ну і що ж! —
Завітайте будь-ласка! —

Ми навчились
вітати гостей! —
Не легенда,
не чудо,
не казка, —
наша армія
днями росте!
І росте —
не ножем
і не м'ясом,
не холодним
гарматним числом, —
нашим радісним
сосячним часом
і теплом.

ГАРМАТНИЙ МАРШ

Арміє!
Стань у шерег
верст,
поколінь,
епох!
Бачиш,
стоїть ненажера,
золото з ним
і бог!

Бачиш,
іде кордоном
громом на сто чортів
схоже,
але і то, на
диво —
з бачених див!

Бачиш,
дратує стерво! —
Ми не собаки,
ні,
та

на залізних нервах
носим, як зуби,
дні!

Арміє!
Стань у шерег
верст,
поколінь,
епох!
Бачиш,
лящить ненажера,
золото з ним
і бог!

Верхом іде
і сподом
ворог на нас:
— Стеж! —
Вміємо ми
терпіти,
тільки ж і бити
теж!

Кидайся,
сило вража,
лобом
в камінний галоп! —
Ми тобі ще
покажем
кузьку
і Перекоп!

Арміє!
Стань у шерех
верст,
поколінь,
епох!
Бачиш,
гарчить ненажера,
золото з ним
і бог!

В бурях і в грозах,
в зливі —
губи у кров:
— Мовчи! —
Вище
віру голів
і
серце на височінь!

Буде нам треба, —
вдарим
дзвоном залізних груш!
Вище
червоні штандарти!
Арміє!
Кррроком!!
Ррруш!!!

якийсь Рафаель
поганський, —
ніхто не подумає,
що на коні
сидить
металіст луганський.
Бо він —
на плякаті —
на фоні Кремля, —
як Муромець,
як Ілля!
А він —
не тим,
що не бородатий —
в багатирі
не годиться,
а тим,
що більшовика —
солдата —
не змалює
АХР — водиця! —
Ні,
не подібний
він мусить бути! —
Не бачив
я,
а непевність
така,
що хочу
наркомівські

атрибути
відкинути й
бачити
більшовика! —
Герой він
чи ні,
і стратег чи великий? —
А слово „герой“ —
реорганізували? —
Чи бачите
в сторінках історії
лики
полководців,
що теж
героями звались?! —
Стратегами
римськими око нам муляли, —
історії гасло: —
Стій!
не крокуй!
А що
особливого
в Гая Юлія?! —
Мовляв, —
перейшов
Рубікон-ріку!
Історія
постать за постаттю
он
суне
підручниками

перемиту,
а що зробив Хеопс-Фараон?! —
Мовляв, — збудував піраміду!
Історія в Наполеонів полоні, —
простих Бонапартів і Луї Лудорів,
а що лишилося од Наполеонів,
окрім наполеондорів!?
А Стеселі, Рождественські, — герої вони
російсько-японської війни?!
Невже тому, що з солдатських тортур —
російські викачали ордени й
гроші японські за Порт-Артур!?

А
неврастеник
Піلسудський Юзеф?!
А ті,
що їм
по просту везе!
Генерали,
що б'ють королів
...у Ніці,
в карти
...висаджуючи
склади амуніцій?
Живі й
мерці,
в мундирах
і в тогах, —
липових
героїзмів
не сховати
шило вам —
як же
порівняти з вами
простого
товариша
Ворошилова? —
Той,
що контрі на зло
кінча
50-й рік
боротьби бездоганної, —
чи був
героєм,

коли постачав
луганським робітникам
„Весони“ й „Нагани“?
Чи був
героєм,
коли
на штурми
за ним
ішли
молоді й
старі,
коли —
в архангельських засланнях,
в тюрмах—
знав,
що мордується
за пролетарів?!
Ні,—
Ворошилов
не є героєм!—
Не цінити ж
шаблоном
життя вогнисте!—
Поставлений
високо
кляси горою —
він просто —
був
і є —
комуністом!

ЗАГРОЗЛИВИЙ МАРШ

Робітнику!
Не
 позіхай! —

Міщанин
 у пуху
позіхає
 хай! —

Шкідник
 підходить
і так
 і так,
шкідник
 наждак
насипає
 в шрубстак. —

Робітнику!
 Їх
 похоронні
посліди
 знищуй! —

Гартуй
 оборону!

СВУ

і „Партія Промислова“ —
сволоч
одна, —
не стісняйся
слова! —
Відповідь
їм —
розстріл
і в розгону —
відповідь
друга —
гартуй
оборону!
Спокійний
і сонний
„аполітизм“
учених
мужів —
в кабінетах
стис! —
Реви їм:
вилазьте
із цвілі
полону,
ганьби їх,
і знову
гартуй —
оборону!
„Хахлів
полтавських“
брєнить ще

Міцніше бандура? —
кулак
стискай,
диктатура! —
Знімай їх
без жалю
з махрового
трону! —
Гартуй
ДПУ!
Гартуй
оборону!

* * *

В наш
переможний
соціалізм
правий
і „лівий“
душок
заліз. —
Над вухом
зневір —
індустрії
тону! —
Хай глухнуть
і —
гартуй
оборону!

*
*

Рвач
і прогульник
„працюють“,
як рак.
Республіки
міць
підточує
брак. —
Швидше
в гвинтівку
вставляй
патрони!
Кругом
шістнадцять, —
гартуй
оборону!
Запал
наш
не покриє
іржа! —
Гартуй
п'ятилітку! —
Будуй
дирижабль!
В труднощах
росту —
не сходи
із кону! —
Себе
захищай! —

Гартуй
 оборону!
Робітнику!
 Не
 позіхай!

Міщанин
 у пуху
позіхає
 хай! —

В рота
 влетить
інтервенцій
 ворона,
скрути їй
 шию! —

Гартуй
 оборону!!!
Знімай їх
 без жалю
з махрового
 трону!

Гартуй
 ДПУ!

Гартуй
 оборону!

ТАК ВОНО Є

Я не гістерик, —
не кричу,
що я
тобі
не по плечу! —
До крові
груди надолужу,
та вигукну
— Здоров, мій друже!

Мені ж
не писано
закон —
мантачитися язиком
над купами
психологічних крошів! —
Бо ти,
життя,
і так,
хороше!

Коли я вірю,
що расту,

я бачу —
землю у цвіту!
Коли я знаю,
що живому
майбутнє —
маю аксіому!
Скажу:

— Ось велет вироста! —
І покажу
на Дніпрельстан!
На першу
ліпшу
вену порту,
що б'є
балянсами
експорту!

Скажу:
— Рoste соціалізм! —
Дай факт:
статистику заліз!

Скажу:
— Ми сила сил народу,
Залізнякавого ми роду.

І доведу
і покажу,
не пальцем витру
по ножу,
а числами подам
окрасу

і велич
Чорного Донбасу!

Отже:
на пуп —
не закричу, —
що я
тобі —
не по плечу,
життя моє! —
Хай надолужу
себе,
а зойкну:
— Драстуй!
— Друже!

А тим,
що точать
з-під халяв —
ножами
злобу
на поля,
на фабрики
і на заводи, —
їм —
гнів і зненависть
народу! —

Раз
ніж

гострив —
приймай —
розстріл!

elib.nplu.org

БАЛЯДА ПРО БАСМАЧА МАМЕТА- АБДУЛУ

Про це мені оповідав добро людей Салах —
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах!

Кращий з усіх правовірних, я в гори до них
пішов,
і був я голодний і голий, і чобіт був без
підшов.
Я прийшов у намет парваначі, до гоzi-ляш-
карбаші, —
до Ібрагіма-бека, — до друга Енвера-паші.

Про це мені оповідав добро людей Салах —
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах.

Гордо я віддав саяма, високо груди тримав,
і сказав мені Ібрагім-бек: „Що ти маєш
і що ти мав? —
Чи забрав у тебе дружину, чи рвав за бо-
роду й вус, —
тебе ображав перед Аллахом смердючий
кзил-урус?“

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула,—хай його помилує Аллах!

— Ні, — відповів я беку, — дружини в мене
нема,
і при мені з собою воля Аллаха сама.

Я прийшов з тобою боротись за віру, до
смертних останніх ран,
бо бога мого джадид не шанує, і не шанує
коран! “

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула,—хай його помилує Аллах!

Сказав мені Ібрагім-бек: „Гаразд, — ти
будеш мій етим! —
Живий залишишся, — грозою станеш, — бій-
цем Аллаха святим!
Коли ж помреш, — шахідом будеш, — ти чесно
носив ножа, —
і будуть на небі в садах пророка тебе по-
кликати — ходжа! “

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула,—хай його помилує Аллах!

Гукнув до вірних Ібрагім-бек: „На ко-
ней! — Кзил-аскери йдуть,
а поки розумний міркує, — дурень встигне
потонуть! “

Швидко скульбачили коней етими, — Ібра-
гіма-бека раби,

полетіли, — не сходячи з сідел протягом
доби.

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах.

Був піді мною подарований беком кінь, —
не спотикався він,
я на ньому — Мамет-Абдула, — спускався до
долин,
піднімався на гору на ньому, хвала живого
творцю,
що мене утворив і кобилу дістав мені оцю!

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах!

З нами були гвинтівки інглезів, гострі мечі
були,
і ми—найкращі сини пророка, хоч звали нас—
„Гали!“

З нами був, — я це відчував, — охоронець
наш — Шої-Мордан, —
Шири-Яздон, і за нас молився великий
Ага-хан.

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах!

Швидко ми налетіли, — і яструб не впав би
так на вівцю,

як ми на кишлак, аж вітер бив нас по
лицю,
праворуч, ліворуч,—не дивились,—як
сніжний гір обвал,—
не шукали доріг,—на конях перелетіли
дувал.

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула,—хай його помилує Аллах!

Різали ми, як треба, — великий був пере-
полох,—
од крові джадидів і кзил-урусів, — на небі
Аллах оглох.
Вішали ми й гвалтували, і кров дівчат на
ножу
текла, як помста шаріяту за скинуту па-
ранджу.

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула,—хай його помилує Аллах!

Але кзил-аскери нас одбили, вигнали нас з
кишлаку,—
ми стали тікати, при цьому я був поране-
ний у щоку,—
на повороті в гори спіткнувся мій кінь і
впав, —
мене покинула воля Аллаха, і я полоненим
став.

Про це мені оповідав добро людей Салах—
Мамет-Абдула, — хай його помилує Аллах!

Мене зв'язали джадиди, кзил-аскери одвезли, —
я бачив, — таджики на мене були, як собаки,
злі, —
мене одвезли кзил-аскери в місто Дю-
шанбе, —
тут мене розв'язали, і я побачив тебе...

Вислухав я Мамет-Абдулу, — гукнув:
„Розстріляти! — Швах! —
Я не помилую, — хай його помилує Аллах!“

Таджикістан. Гарь. 1929.

*Швидше
в гвинтівку
вставляй
патрони!*

БАЛЯДА ПРО ЧЕРВОНИХ ФРОНТО- ВИКІВ

По розбурканих землях
 гримить нога
наповних зненавистю
 пролетарів.

Знамена їхні
 полоще кров
і бронзові зорі рамен
 дзвенять.

По бруках Берліну
 вони ідуть
спокійним шерегом
 спартанських тіл.

Червоні пов'язки
 горять,
 як мак,
на тлі
 суворих сірих форм.

Горять
 кострища артерій,
 це

1 000 000
червоних фронтовиків.

По Unter den Linden
вони ідуть,
ідуть,
щоб піднести
свій протест.

Знамена їхні
полоще кров
і бронзові зорі рамен
дзвенять.

На розі спиняються всі вони.
Говорить оратор
з трибуни плеч.
Оратор говорить,
його слова
подальшим
товариші передають.

І слово
по згортках
похмурих чол
збігається шквалом,
аж поки з вуст

не рветься полум'ям:
— Хай живе
Комуністичний
Інтернаціонал!

В рота
летить
інтервенцій
ворона, —
зуби
зціп! —
Гартуй
оборону!

БАЛЯДА З ОДРУБАНИМ ХВОСТОМ

Пітерсе, ти не повіриш, клянуся, —
я не брешу!
Зараз сиджу в своїй каюті й ледве
перо держу! —
Бо я заслаб від сміху й віскі.
У крейсера гарний хід.
Проте вода страшенно набридла.
Спека.
Вживаю лід.
Пітерсе, ти не повіриш, клянуся, —
я не брешу!
Зараз сиджу в своїй каюті й про все
тобі пишу. —
Їх було, як мух, до чорта.
До речі, — мух нема,
але москїти замучили.
Далі! —
На чому спинився?! —
Чортма! —
Здається на неграх.
Так от, подумай, як весело нам було,

Коли ми стріляли й приціл наводив сам
капітан Мак-Куло.

Ти знаєш нашого капітана?

Напевне, що знаєш, — так?

Він уже для чорних собак не раз
робив кавердак.

Веселий джентлмен наш капітан.

Учора він нам звелів
запхати негра в дуло мортири й стріляти
в свинячий хлів.

Пітерсе, я тобі й не сказав, що це
на суші було, —
з крейсера висадили десанту за наказом
Мак-Куло.

Так от продовжую.

Позавчора найкраща вистава в нас
була: —

ми негру по краплі на лоба лили
сірчаний квас.

Йому по трошку до самого мозку
череп роз'їло.

Ми

потім його акулам зіпхнули, вдаром ноги
з корми.

А вчора, — забув, — ну й пам'ять у мене, —
вчора взяли на борт

негра, щоб бігав, і за ним ганявся
Мак-Куло улюблений хорт...

Дуже смішно, о, Пітерсе, друже, як негр
від собаки тікав,

він зліз на місток, сховався в шлюпку,

але хорт його відшукав.
Тоді цей негр, — повіриш, Пітерсе, як це
було смішно, —
втік на щоглу від пса Мак-Куло. —

Підстрелили все одно
Відтак негритянки:

Мак-Куло зв'язав на палубі всіх
і за командою матросам залпом звелів
гвалтувати їх.

Потім ми рушили в Порт-о-Пренс,
підв'язавши собі під корму,
на грубому тросі штук зі сто, — негрів
веселу юрму.

Вони надзвичайно смішно тонули,
захлиналися в піні вони.

Наш патер стояв на кормі й сміявся:

— Господь вас борони! —

Ти знавш, — наш крейсер прекрасно
ходить, отже для негрів буксир
один з найкращих.

Пітерсе, їх, — ковтнув за штурвалом вир.

А декого з них, іще живого, акули за ноги

тягли,

Пітерсе, друже, ці дні на Гаїті ми весело

провели.

Клянусь бородою святої діви, — я тобі

не брешу!

Зараз вночі сиджу в каюті й про все

тобі пишу.

До Порт-о-Пренсу ще далеко.

Боюся, що буде нудьга.

Стали під берегом.

Негрів нема.

Ніч.

Стара кочерга

швендяє в небі, як завжди, й у мене

почався старий зуд: —

згадую ніжно Коні-Айланд і милу Мері Гуд.

Зараз виходжу —

на палубі шум: —

Мак-Куло танцює чарлзтон,

чи що, — не знаю

„Вордл“

Сенсація.

Крейсер „Лівінгстон“: —

Біля Гаїті в гирлі Гіни, в океані знайшли

його.

Екіпаж зник.

Що з ним трапилось, — ніхто не

знає того.

На палубі кров.

В одній з кают знайдено тільки хвіст:

лейтенант, що пустив собі кулю в лоб,

і з ним незакінчений лист.

БАЛЯДА ПРО ЛЕТЮЧОГО ГОЛЛЯНДЦЯ

Важкий
броненосець
відходить
в рейс.
Відходить земля,
мов іржавий дах.
Місток.
Капітан.
На злих вустах
тринадцять чортів,
а на носі,
цейс.
У просмиках
корчиться
хмарний лоб...
Над обрієм
сонце
і синій чад,
і дивляться жабами
дула гармат,
роззявивши
в небо
залізний дзьоб.

У жмурках безодня.
Гуркоче даль.
Цвірінька на палубі
теплий
крап.
Дзвенять якорі.
На бакборті трап
тихенько
стрекоче
в холодну сталь...

Мовчить океан
у блакитній млі...
І раптом
наказ:
— Повернути!
— Вест!
Над обрієм
щогла
здіймає хрест
та прапор
кривавий
на синім тлі...

І гостро,
мов кортик,
напружено зір,
і рвуть
ляйтенанти
смішок на вустах:
на тім кораблі,

на обдертих вантах
розвішано
трупи...
— Як холодно!..
— Бррр!..

Все ближче...
Все ближче...
І жах нароста.
І сморід
пливе
броненосцю
в розріз...
Але,
налетівши,
легенький бриз...
— Назад!..
— Поверта!..

Пропає корабель...
А на спинах
мороз...
І тільки но
впала
на палуби
ніч, —
на баці,
товаришу,
стримавши річ, —
сказав про Голляндця
рябий матрос...

На хвилі
подмухував
вітерний міх...
Схилившись
на чорний, холодний борт,
причувсь капітан.
Рвонувсь, як чорт,
у спазмі
крізь зуби,
намацавши сміх:

— Летючий Голляндець!?
— Ха-ха-ха!
— Та це ж
комунарів
розстріляний бриг!..
І раптом,
згубивши підпору з-під ніг, —
в покорчене
череве
регіт запхав...

У просмиках
крутиться
хмарний лоб...
Над обрієм
золото й
синій чад.
І дивляться жабами
дула гармат,
роззявивши

в небо
залізний дзьоб.

У жмурках безодня.
Гуркоче дзль.
Цвірінька на палубі
хмарний
крап.
Дзвенять якорі.
На бакборті трап
глузливо
скрегоче
в холодну сталь.

БАЛЯДА ПРО ЧЕСТЬ МАТРОСА

Пітерсе, друже, дивися в вічі, я помираю, ой,
господи, боже морів суворих, душу мою
заспокой.

Я маю гріхи, й гріхи, як камінь, тягнуть
мене на дно.

Господи, боже, Пітерсе, друже, жити
мені не дано.

Ти кажеш — море, так це не море,
не море, о, ні, о, ні,
господи, друже, це ж моє горе прийме
мене на дні.

Пітерсе, друже, мені байдуже, де пекло,
котрий рай,
але, я боюся з кінця бугшприту відчути
смертний край.

Там на містку стоїть гардемарин: —
кулі дум-дум, наган,
і вже розстріляний впав у море Деві
О'Галліган.

Тепер виходить Джо Карпентер, а потім
вийду й я,
сер адмірал жеребка прогляне, черга
настане моя.

Дай жеребка! —
Я йду!

Я що сказав?! —
Забери ірляндця!
— Рота, — кажу, — затуляй!...

— А ти, гардимерине, де ж ти вчився —
вище, сопляк, стріляй!

ПОЯСНЮВАЛЬНИЙ СЛОВНИК МАЛОЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ.

Рафасель — геніяльний італійський художник середніх віків.

Муромець Ілля — легендарний руський багатир.

Гай Юлій Цезар — римський імператор і полководець, що вславився в історії своєю стратегією під час гальської війни, та „сміливим“ переходом Рубікону.

Хеопс — єгипетський фараон, що збудував велетонську піраміду, яка і досі існує під назвою Хеопсової в Єгипті.

Луї Лудор Наполеон — авантюристська постать, що посіла французький трон, утворивши так звану „другу імперію“ після державного перевороту 1848 року, використавши для своїх цілей народню революцію.

Наполеондор — золота монета часів Наполеона.

Стесель і Рождественський — адмірали російської тихоокеанської ескадри. В часи російсько-японської війни зі Стеселем вийшов грандіозний скандал. Його обвинувачено в тому, що здача японцям фортеці Порт-Артур в просто продаж її японцям. Японська війна, як відомо, закінчилася поразкою бездарних російських полководців і стратегів. Це не завадило їм обшивати себе орденами за „геройство“.

Ніца — французький курорт на Середземному морі.

Парваначі — повний генерал.

Гоан-ляшка рбаші — правовірний борець, головнокомандувач.

Ібрагим-Бек — відомий ватажок басмачів (бандитів).

Енвер-паша — турецький військовий міністер після революції в Росії й Туреччині — організатор і ватажок басмаческих банд на рад. східній території.

Салям — східній привіт.

Кзил-урус — Червоний росіянин.

Джадид — революціонер.

Етим — слуга.

Гоза — святий (правовірний) борець.

Шахід — правовірний борець — „мученик“.

Ходжа — почесна назва для мусульманина, що був у Мекці — святому місті правовірних.

Кавказскеря — Червоноармійці. Буквально — червоні солдати.

Інглеви — англійці.

Гали — злодій (і).

Шої-Мордон, Ширі-Явдон — таджикський святий покровитель бійців.

Ага-хан — „живий бог“ таджиків. Серед темної людно-сти Паміру й досі має в себе віру, а для себе зякет — поді-тек волостом, що контрабандою йде йому до Бомбею. Живе в Бомбеї (Індія) у власному паладі, їздить в авто, одягає фрак, тавцке чаратон і тисне руку лордові Ірвінові, віцекоролеві Індії. Як для „бога“ — живе не згірше першого ліпшого міль-йонера.

Кишлак — назва села в східній частині Середньої Азії. В західній частині село, як і на Кавказі, зветься аулом.

Дувал — стіна з глини, що оточує окремі двори дехкан — східних селян, або й цілі кишлаки.

Шаріят — виклад правил мусульманського права, за яким відбувається правосуддя, вірніше, відбувається на рад. Сході правосуддя. Радвлада бореться з шаріят, як з кодексом релі-гійної й побутової реакції на Сході, всупереч поліції царської Росії, яка шаріят і адат (звичаєве право) всілду підтримувала.

Паранджав — покривало, що закриває східню жінку з ніг до голови й разом з чагваном ховає її від погляду чоловіків, а також і від денного світла. Радвлада бореться з паранджею, як з одним із засобів закріпачення східньої жінки з емблемою реакції.

Unter den Linden — Унтер-ден-Лінден — бульвар „під-липами“ в Берліні, центральна вулиця урядового й промисло-вого Берліну.

Віскі — англійська міцна горілка.

Порт-о-Пренс — центральний порт острова Гаїті.

Коні-Айланд — „Острів Розваг“ у Нью-Йорку.

Ворда — велика американська щоденна газета.

Гіва — велика річка на остр. Гаїті.

Автор

